

Z A K O N

O DOPUNAMA ZAKONA O IZVRŠENJU I OBEZBEĐENJU

Član 1.

U Zakonu o izvršenju i obezbeđenju („Službeni glasnik RS”, br. 106/15, 106/16 autentično tumačenje, 113/17 - autentično tumačenje, 54/19, 9/20 - autentično tumačenje i 10/23 - dr. zakon), u članu 55. posle stava 3. dodaje se novi stav 4, koji glasi:

„Predmet izvršenja radi namirenja novčanog potraživanja ne može biti jedina nepokretnost u isključivoj svojini izvršnog dužnika koja služi zadovoljenju njegovih stambenih potreba, pod uslovima propisanim ovim zakonom.”

Dosadašnji st. 4. i 5. postaju st. 5. i 6.

Član 2.

Posle člana 151a dodaju se nazivi čl. i čl. 151b – 151d, koji glase: „Nepokretnost koja ne može biti predmet izvršenja radi namirenja novčanog potraživanja

Član 151b

Nepokretnost koja je u isključivoj svojini izvršnog dužnika koja služi zadovoljenju njegovih stambenih potreba ne može biti predmet izvršenja pod sledećim uslovima:

- 1) ako se radi o jedinoj nepokretnosti izvršnog dužnika;
- 2) ako se radi o nepokretnosti na kojoj izvršni dužnik ima prebivalište najmanje pet godina pre podnošenja predloga za izvršenje, ako ta adresa nije pasivizirana;
- 3) ako se radi o nepokretnosti površine do 60m²;
- 4) ako glavnica potraživanja koje se namiruje ne prelazi polovinu tržišne vrednosti nepokretnosti utvrđene u skladu sa aktom jedinice lokalne samouprave;
- 5) izvršni dužnik u periodu od tri godine pre dana podnošenja predloga za izvršenje nije prodao ili poklonio drugu nepokretnost ili se odrekao prava na nasleđivanje nepokretne imovine ili zaključio ugovor o doživotnom izdržavanju.

Dužnosti suda pri odlučivanju o predlogu za izvršenje

Član 151v

O ispunjenosti uslova propisanih članom 151b ovog zakona odlučuje sud nadležan za odlučivanje o predlogu za izvršenje.

Ako je u predlogu za izvršenje naznačena nepokretnost kao predmet izvršenja, sud će po službenoj dužnosti utvrditi da li postoje uslovi za primenu člana 151b ovog zakona.

Sud će odbiti predlog za izvršenje ako utvrdi da se radi o nepokretnosti koja ispunjava uslove iz člana 151b ovog zakona.

Protiv rešenja o izvršenju izvršni dužnik može izjaviti pravni lek i zbog pogrešne primene člana 151b ovog zakona.

Dužnosti suda i javnog izvršitelja u toku sprovođenja izvršenja

Član 151g

Ukoliko je zaključkom javnog izvršitelja određeno sprovođenje izvršenja na nepokretnosti, izvršni dužnik može podneti zahtev da se utvrdi da nepokretnost ne može biti predmet izvršenja zbog ispunjenosti uslova iz člana 151b ovog zakona.

Zahtev iz stava 1. ovog člana se podnosi sudu preko javnog izvršitelja koji sprovodi izvršenje, u roku od osam dana od dana dostavljanja zaključka odnosno zapisnika o popisu nepokretnosti iz člana 210. stav 3. ovog zakona.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana, odlučuje sudija pojedinac suda koji je doneo rešenje o izvršenju, u roku od osam dana od dostavljanja zahteva.

Protiv rešenja kojim je odlučeno o zahtevu iz stava 1. ovog člana može se izjaviti prigovor u roku od osam dana od dana dostavljanja, preko javnog izvršitelja koji sprovodi izvršenje.

O prigovoru iz stava 4. ovog člana odlučuje veće troje sudija suda koji je doneo rešenje o izvršenju, u roku od osam dana od dana dostavljanja prigovora.

U postupku iz st. 1. do 5. ovog člana svaka stranka snosi svoje troškove.

Javni izvršitelj je dužan da zastane sa izvršenjem dok mu se ne dostavi pravnosnažno rešenje kojim je odlučeno o zahtevu iz stava 1. ovog člana.

Uslovi pod kojima nepokretnost iz člana 151b ovog zakona može biti predmet izvršenja

Član 151d

Odredbe čl. 151b do 151g ne primenjuju se ako je:

- 1) izvršni dužnik u formi javne ili zakonu overene isprave dao saglasnost da se izvršenje sprovede na nepokretnosti iz člana 151b ovog zakona;
- 2) potraživanje koje se namiruje proisteklo iz zakonskog izdržavanja ili iz krivičnog dela.”.

Član 3.

Ovaj zakon se primenjuje na postupke koji su pokrenuti posle stupanja na snagu ovog zakona.

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o dopunama Zakona o izvršenju i obezbeđenju sadržan je odredbi člana 97. tačka 2. Ustava Republike Srbije prema kojoj Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, postupak pred sudovima i drugim državnim organima.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Donošenje Zakona o dopunama Zakona o izvršenju i obezbeđenju se predlaže iz razloga efikasnije primene zaštite prava na porodični dom koji garantuje Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Članom 8. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i praksom Evropskog suda za ljudska prava garantuje se pravo na porodični dom. Ovo pravo se ogleda, između ostalog, i na pravo da se izuzme od izvršenja zbog naplate duga jedina nepokretnost u kojoj izvršni dužnik živi, u slučaju kada bi takvo izvršenje narušilo pravo na porodični život izvršnog dužnika i članova njegove porodice i bilo neproporcionalno u odnosu na visinu duga.

Predlogom zakona se utvrđuje koja se to nekretnina može smatrati domom izvršnog dužnika koji se izuzima iz izvršenja, kao i postupak za ostvarivanje ovog prava, kao i dužnosti suda i javnih izvršitelja koji sprovode izvršenje.

Predloženim dopunama Zakona o izvršenju i obezbeđenju, sadržanim u Predlogu zakona, s jedne strane, štiti se pravo na porodični život i porodični dom izvršnog dužnika i članova porodice koji žive sa njim, a sa druge strane se sprečavaju zloupotrebe koje bi bile upravljene na to da se osujeti namirenje potraživanja i ugroze prava izvršnih poverilaca.

III. OBJAŠNJENJE POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona dopunjuje se član 55. Zakona o izvršenju i obezbeđenju

(u daljem tekstu: Zakon), koji uređuje predmete izvršenja, tako što se predviđa da predmet izvršenja radi namirenja novčanog potraživanja ne može biti jedina nepokretnost u isključivoj svojini izvršnog dužnika koja služi zadovoljenju njegovih stambenih potreba, pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Članom 2. Predloga zakona dopunjuje se Zakon dodavanjem čl. 151b do 151d, kako bi se uredili uslovi i postupak za izuzimanje od izvršenja jedine nepokretnosti u isključivoj svojini izvršnog dužnika koja služi za zadovoljenje njegovih stambenih potreba, a koje je pravo utvrđeno u članu 1. Predloga zakona.

Članom 151b Predloga zakona preciziraju se uslovi koje moraju da budu ispunjeni da bi nepokretnost bila izuzeta od izvršenja. Prvi uslov je da se radi o jedinjoj nepokretnosti izvršnog dužnika. Drugi uslov se tiče dužine trajanja prijavljenog prebivališta koje je evidentirano na adresi na kojoj se nalazi nepokretnost i ono je postavljeno na najmanje pet godina pre podnošenja predloga za izvršenje. Treći uslov se tiče veličine predmetne nepokretnosti i ona je ograničena na 60 m². Četvrti uslov tiče se visine novčanog potraživanja, u odnosu na vrednost nepokretnosti. Izvršenje se ne može sprovesti u slučaju da glavnica potraživanja koje se namiruje ne prelazi polovinu tržišne vrednosti nepokretnosti utvrđene u skladu sa aktom jedinice lokalne samouprave. Peti uslov predstavlja zaštitu od zloupotreba korišćenja

ovog prava koji se uvodi i on se ogleda u tome da nije bilo kakvog raspolaganja imovinom, od strane izvršnog dužnika u periodu od tri godine pre dana podnošenja predloga za izvršenje.

Članom 151v Predloga zakona propisane su dužnosti suda pri odlučivanju o predlogu za izvršenje. Ako je u predlogu za izvršenje naznačena nepokretnost kao predmet izvršenja, sud će po službenoj dužnosti utvrditi da li postoje uslovi za primenu člana 151b ovog zakona i u slučaju da su ti uslovi ispunjeni odbiti predlog za izvršenje. Pored toga, utvrđeno je i pravo izvršnog dužnika da izjavi pravni lek protiv rešenja o izvršenju ako je pogrešno primenjen član 151b zakona.

Članom 151g Predloga zakona propisane su dužnosti suda i javnog izvršitelja u toku sprovođenja izvršenja. Propisano je pravo izvršnog dužnika da podnese zahtev sudu da utvrdi da nepokretnost ne može biti predmet izvršenja zbog ispunjenosti uslova iz člana 151b Zakona, u slučaju da je zaključkom javnog izvršitelja određeno sprovođenje izvršenja na toj nepokretnosti. O zahtevu odlučuje sudija pojedinac suda koji je doneo rešenje o izvršenju, a ako je zahtev odbijen može se izjaviti prigovor veću od troje sudija. Javni izvršitelj je dužan da zastane sa izvršenjem dok se pravnosnažno ne okonča postupak po zahtevu ili prigovoru.

Članom 151d Predloga zakona propisiju se uslovi pod kojima nepokretnost iz člana 151b Zakona može biti predmet izvršenja. Prvi uslov je da je izvršni dužnik u formi javne ili zakonu overene isprave dao saglasnost da se izvršenje sprovede na predmetnoj nepokretnosti, To znači da se izuzimanje od izvršenja na predmetnoj nepokretnosti ne odnosi na slučajeve kada je izvršenje određeno zbog hipoteke ili druge izvršne isprave u kojima je sadržana saglasnost izvršnog dužnika da se namirenje sprovede iz predmetne nepokretnosti. Drugi uslov predviđa da se izuzimanje od izvršenja na predmetnoj nepokretnosti ne odnosi na izvršenje koje je određeno zbog namirenja potraživanja koje je proisteklo iz zakonskog izdržavanja (alimentacije) ili zbog potraživanja proisteklog iz krivičnog dela.

Član 3. Predloga zakona je prelazna odredba koja propisuje da se ovaj zakon primenjuje samo na postupke koji su pokrenuti posle stupanja na snagu ovog zakona, a ne i na postupke koji su u toku.

Član 4. Predloga zakona je završna odredba koja propisuje stupanje zakona na snagu.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se zakon donese po hitnom postupku u skladu sa članom 167. Poslovnika Narodne skupštine, budući da bi nedonošenje zakona po hitnom postupku moglo da prouzrokuje štetne posledice po ostvarivanje prava građana u postupku izvršenja, kao i radi usklađivanja propisa sa Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, odnosno praksom Evropskog suda za ljudska prava, a u cilju ispunjenja međunarodnih obaveza koje proizilaze iz članstva Republike Srbije u Savetu Evrope.

**PREGLED ODREDAKA KOJIM SE DOPUNJUJE
ZAKON O IZVRŠENJU I OBEZBEĐENJU**

Predmeti izvršenja

Član 55.

Predmeti izvršenja su stvari i prava izvršnog dužnika na kojima se sprovodi izvršenje.

Predmet izvršenja ne mogu biti stvari izvan prometa, objekti, oružje i oprema koji su namenjeni odbrani i bezbednosti Republike Srbije .

Predmet izvršenja ne mogu biti ni nepokretne ni pokretne stvari koje koriste državni organi za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

PREDMET IZVRŠENJA RADI NAMIRENJA NOVČANOG POTRAŽIVANJA NE MOŽE BITI JEDINA NEPOKRETNOST U ISKLJUČIVOJ SVOJINI IZVRŠNOG DUŽNIKA KOJA SLUŽI ZADOVOLJENJU NJEGOVIH STAMBENIH POTREBA, POD USLOVIMA PROPISANIM OVIM ZAKONOM.

Predmet izvršenja ne mogu biti novčana sredstva i finansijski instrumenti koji su utvrđeni kao sredstvo obezbeđenja u skladu sa zakonom kojim se uređuje finansijsko obezbeđenje, uključujući novčana sredstva i finansijske instrumente na kojima je ustanovljeno založno pravo u skladu sa tim zakonom.

Predmet izvršenja ne mogu biti ni druga prava i stvari koji su ovim ili drugim zakonom izuzeti od izvršenja.

**NEPOKRETNOST KOJA NE MOŽE BITI PREDMET IZVRŠENJA RADI
NAMIRENJA NOVČANOG POTRAŽIVANJA**

ČLAN 151B

NEPOKRETNOST KOJA JE U ISKLJUČIVOJ SVOJINI IZVRŠNOG DUŽNIKA KOJA SLUŽI ZADOVOLJENJU NJEGOVIH STAMBENIH POTREBA NE MOŽE BITI PREDMET IZVRŠENJA POD SLEDEĆIM USLOVIMA:

- 1) AKO SE RADI O JEDINOJ NEPOKRETNOSTI IZVRŠNOG DUŽNIKA;**
- 2) AKO SE RADI O NEPOKRETNOSTI NA KOJOJ IZVRŠNI DUŽNIK IMA PREBIVALIŠTE NAJMANJE PET GODINA PRE PODNOŠENJA PREDLOGA ZA IZVRŠENJE, AKO TA ADRESA NIJE PASIVIZIRANA;**
- 3) AKO SE RADI O NEPOKRETNOSTI POVRŠINE DO 60M2;**
- 4) AKO GLAVNICA POTRAŽIVANJA KOJE SE NAMIRUJE NE PRELAZI POLOVINU TRŽIŠNE VREDNOSTI NEPOKRETNOSTI UTVRĐENE U SKLADU SA AKTOM JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE;**
- 5) IZVRŠNI DUŽNIK U PERIODU OD TRI GODINE PRE DANA PODNOŠENJA PREDLOGA ZA IZVRŠENJE NIJE PRODAO ILI POKLONIO DRUGU NEPOKRETNOST ILI SE ODREKAO PRAVA NA NASLEĐIVANJE NEPOKRETNOSTI IMOVINE ILI ZAKLJUČIO UGOVOR O DOŽIVOTNOM IZDRŽAVANJU.**

DUŽNOSTI SUDA PRI ODLUČIVANJU O PREDLOGU ZA IZVRŠENJE

ČLAN 151V

O ISPUNJENOSTI USLOVA PROPISANIH ČLANOM 151B OVOG ZAKONA ODLUČUJE SUD NADLEŽAN ZA ODLUČIVANJE O PREDLOGU ZA IZVRŠENJE.

AKO JE U PREDLOGU ZA IZVRŠENJE NAZNAČENA NEPOKRETNOST KAO PREDMET IZVRŠENJA, SUD ĆE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI UTVRDITI DA LI POSTOJE USLOVI ZA PRIMENU ČLANA 151B OVOG ZAKONA.

SUD ĆE ODBITI PREDLOG ZA IZVRŠENJE AKO UTVRDI DA SE RADI O NEPOKRETNOSTI KOJA ISPUNJAVA USLOVE IZ ČLANA 151B OVOG ZAKONA.

PROTIV REŠENJA O IZVRŠENJU IZVRŠNI DUŽNIK MOŽE IZJAVITI PRAVNI LEK I ZBOG POGREŠNE PRIMENE ČLANA 151B OVOG ZAKONA.

DUŽNOSTI SUDA I JAVNOG IZVRŠITELJA U TOKU SPROVOĐENJA IZVRŠENJA

ČLAN 151G

UKOLIKO JE ZAKLJUČKOM JAVNOG IZVRŠITELJA ODREĐENO SPROVOĐENJE IZVRŠENJA NA NEPOKRETNOSTI, IZVRŠNI DUŽNIK MOŽE PODNETI ZAHTEV DA SE UTVRDI DA NEPOKRETNOST NE MOŽE BITI PREDMET IZVRŠENJA ZBOG ISPUNJENOSTI USLOVA IZ ČLANA 151B OVOG ZAKONA.

ZAHTEV IZ STAVA 1. OVOG ČLANA SE PODNOSI SUDU PREKO JAVNOG IZVRŠITELJA KOJI SPROVODI IZVRŠENJE, U ROKU OD OSAM DANA OD DANA DOSTAVLJANJA ZAKLJUČKA ODNOSNO ZAPISNIKA O POPISU NEPOKRETNOSTI IZ ČLANA 210. STAV 3. OVOG ZAKONA.

O ZAHTEVU IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, ODLUČUJE SUDIJA POJEDINAC SUDA KOJI JE DONEO REŠENJE O IZVRŠENJU, U ROKU OD OSAM DANA OD DOSTAVLJANJA ZAHTEVA.

PROTIV REŠENJA KOJIM JE ODLUČENO O ZAHTEVU IZ STAVA 1. OVOG ČLANA MOŽE SE IZJAVITI PRIGOVOR U ROKU OD OSAM DANA OD DANA DOSTAVLJANJA, PREKO JAVNOG IZVRŠITELJA KOJI SPROVODI IZVRŠENJE.

O PRIGOVORU IZ STAVA 4. OVOG ČLANA ODLUČUJE VEĆE TROJE SUDIJA SUDA KOJI JE DONEO REŠENJE O IZVRŠENJU, U ROKU OD OSAM DANA OD DANA DOSTAVLJANJA PRIGOVORA.

U POSTUPKU IZ ST. 1. DO 5. OVOG ČLANA SVAKA STRANKA SNOSI SVOJE TROŠKOVE.

JAVNI IZVRŠITELJ JE DUŽAN DA ZASTANE SA IZVRŠENJEM DOK MU SE NE DOSTAVI PRAVOSNAŽNO REŠENJE KOJIM JE ODLUČENO O ZAHTEVU IZ STAVA 1. OVOG ČLANA.

USLOVI POD KOJIMA NEPOKRETNOST IZ ČLANA 151B OVOG ZAKONA MOŽE BITI PREDMET IZVRŠENJA

ČLAN 151D

ODREDBE ČL. 151B DO 151G NE PRIMENJUJU SE AKO JE:

1) IZVRŠNI DUŽNIK U FORMI JAVNE ILI ZAKONU OVERENE ISPRAVE DAO SAGLASNOST DA SE IZVRŠENJE SPROVEDE NA NEPOKRETNOSTI IZ ČLANA 151B OVOG ZAKONA;

2) POTRAŽIVANJE KOJE SE NAMIRUJE PROISTEKLO IZ ZAKONSKOG IZDRŽAVANJA ILI IZ KRIVIČNOG DELA.

OBRAZAC IZJAVE O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo pravde – Sektor za normativne poslove

2. Naziv propisa

Predlog zakona o dopunama Zakona o izvršenju i obezbeđenju
Draft Law on Amendments to the Law on Enforcement and Security

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum),:

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VII. – PRAVOSUĐE, SLOBODE I BEZBEDNOST
80. – Jačanje institucija i vladavina prava.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

Odredbama Sporazuma nije dat poseban rok za usklađivanje, već se usklađivanje vrši u skladu sa opštim rokom u skladu sa članom 72. Sporazuma.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma, U potpunosti ispunjava.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

U okviru NPAA 2024-2027, Klaster 1 Osnove, Pregovaračko poglavlje 23 - Pravda, sloboda i bezbednost, potpoglavlje 3.23.1. Sudski sistem, pod rednim brojem 6. Šifra 2024-512 predviđeno je donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbeđenju; Mesto u strukturi NPAA 3.23.1. sa rokom 2026/IV

Međutim ovaj Predlog zakona o dopunama Zakona o izvršenju i obezbeđenju nije planiran u 2025 godini i ne nalazi se po obuhvatu izmena i dopuna Zakona u NPAA.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

- a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
- b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
- v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
- d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

- /

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

- Ne postoje propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

- /

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

- Ne.

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

U postupku pripreme Predloga zakona o dopunama Zakona o izvršenju i obezbeđenju nije ostvarena saradnja sa Evropskom komisijom, s obzirom da za izradu predmetnog akta nije bilo neophodno ostvariti ovaj konkretni oblik saradnje.